

Το “άδύναμο” φύλο ακόμη αγωνίζεται για ίσα δικαιώματα...

Γαλήνη Φούρα

Δημοσιογράφος.

Μπορούν οι γυναίκες να οδηγήσουν αυτόκίνητο όπως οι άνδρες; Στη Σαουδική Αραβία γραπτός και άγραφος νόμος τό απαγόρευαν μέχρι σήμερα. Έβδομήντα χρόνια μετά την διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου από τον ΟΗΕ, σε πολλές χώρες οι γυναίκες αντιμετωπίζονται ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Άλλες, όπως η Ίσλανδία, η Φιλανδία, η Νορβηγία και η Σουηδία έχουν κάνει μεγάλα βήματα στην κατεύθυνση της ισότητας των δύο φύλων. Στην Ελλάδα το πρώτο σημαντικό βήμα έγινε το 1983 με την αλλαγή του οικογενειακού δικαίου. Καταργήθηκε ο θεσμός της προίκας και η υποχρέωση των γυναικών να αλλάζουν το επώνυμό τους μετά το γάμο, θεσπίστηκε το συναινετικό διαζύγιο, το δικαίωμα των γυναικών σε μέρος της περιουσίας που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου, εξομοιώθηκαν τα δικαιώματα των παιδιών, που γεννήθηκαν μέσα και έξω από αυτόν...

Τα ίσα δικαιώματα, όμως, ξεκινούν από το σπίτι και επεκτείνονται σε κάθε τομέα της κοινωνικής και δημόσιας ζωής. Σήμερα, με πρόσχημα την οικονομική κρίση, τείνουν να επανέλθουν συμπεριφορές και πρότυπα που θεωρούσαμε ότι βρίσκονται σε υποχώρηση. Αυτό τουλάχιστον δείχνουν τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή όποια καθιέρωσε δείκτες ισότητας φύλου, που βοηθούν στην παρακολούθηση της προόδου για την άμβλυση των ανισοτήτων στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την εκπαίδευση, την υγεία, τον ελεύθερο χρόνο και τις ευκαιρίες για εξέλιξη. Βάσει αυτών, η χώρα μας βρίσκεται στην τελευταία θέση στα θέματα ισότητας φύλου, συγκεντρώνοντας 50 βαθμούς, ενώ στην πρώτη θέση βρίσκεται η Σουηδία με 82,6 βαθμούς. Η Ελλάδα είναι το μοναδικό κράτος-μέλος, που τη δεκαετία 2005-2015 επιδείνωσε τις επιδόσεις της σε όρισμένους τομείς (χρήμα – χρόνος – υγεία).

Οι οικονομικές ανισότητες αποτυπώνονται σε αποδοχές, εισόδημα και τόν κίνδυνο φτώχειας, που στη χώρα μας είναι πολύ υψηλότερος του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη σημερινή Ελλάδα, οι γυναίκες είναι οικονομικά πιο εύλαττες από τους άνδρες. Ο αριθμός των γυναικών, που αναγκάστηκε να εργαστεί παράνομα, χωρίς ασφάλιση και με χαμηλούς μισθούς, τα τελευταία χρόνια, είναι υψηλότερος των ανδρών. Το 70% των Ελληνίδων δηλώνουν, ότι η οικονομική τους κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική και εύχονται να βελτιωθεί... Με πλήρη απασχόληση εργάζεται το 30% των γυναικών και το 46% των ανδρών, όταν ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν 40% και 56%. Στις πιο πολλές χώρες περισσότερες γυναίκες σπουδάζουν στα Πανεπιστήμια, ενώ στην Ελλάδα το 2015 ήταν περισσότεροι οι άνδρες,

Τα περισσότερα κορίτσια κατευθύνονται στους τομείς της παιδείας, των ανθρωπιστικών και καλλιτεχνικών σπουδών, της υγείας και της πρόνοιας, σε υπερδιπλάσιο ποσοστό των αγοριών και όχι στις θετικές επιστήμες.

Η εργαζόμενη γυναίκα, εκτός από τις επαγγελματικές της υποχρεώσεις, έχει το καθήκον να καλύψει τις ανάγκες του σπιτιού, να φροντίσει τα παιδιά της και συχνά τους ηλικιωμένους γονείς. Στην κατανομή του χρόνου για τη φροντίδα του σπιτιού και των εξαρτημένων μελών, η Ελλάδα είναι σε δυσμενέστερη θέση από τις γυναίκες των άλλων Ευρωπαϊκών κρατών, πλην της Βουλγαρίας. Την δεύτερη χειρότερη θέση κατέχει και στην εκπροσώπησή της στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Η Ελλάδα ανήκει στην ομάδα των πέντε κρατών, στα οποία οι γυναίκες εκπροσωπούν λιγότερο από το 10% των μελών του διοικητικού συμβουλίου μεγάλων επιχειρήσεων, όταν ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος έχει φθάσει το 22%. Οι απαιτήσεις, στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν οι εργαζόμενες, είναι πολλές και ο χρόνος περιορισμένος, με αποτέλεσμα να αισθάνονται, σε αρκετές περιπτώσεις, ότι τα πράγματα ξεφεύγουν από τον έλεγχό τους. Τότε, εάν δεν υπάρχει υποστήριξη από τους συναδέλφους, την οικογένεια ή το κράτος, η κατάσταση της υγείας τους μπορεί να επιδεινωθεί. Έρευνες έχουν δείξει, ότι οι όρμους του στρες παραμένουν υψηλές στη γυναίκα και μετά το πέρας της εργασίας της, σε αντίθεση με τον άνδρα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η υψηλή πίεση και η καρδιακή προσβολή είναι μεταξύ των σημαντικότερων κινδύνων που τις απειλούν.

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ επισημαίνει ότι το γυναικείο εργατικό δυναμικό έχει αυξηθεί κατά ένα δεκατομύριο τα τελευταία δέκα χρόνια. Όμως, σύμφωνα με έρευνα της Independent, θα χρειαστούν 117 χρόνια, για να λυθεί επίτελος το μισθολογικό χάσμα. Η Ίσλανδία έγινε η πρώτη χώρα στον κόσμο, που ψήφισε νομική ρύθμιση για την εφαρμογή ίδων μισθών σε άνδρες και γυναίκες. Βρίσκεται στην πρώτη θέση, όσον αφορά στην ισότητα των δύο φύλων, στην έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Τα μαθήματα για την ισότητα των φύλων είναι υποχρεωτικά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διότι πιστεύουν, ότι δεν θα υπάρξει ισότητα σε καμία κοινωνία, εάν το εκπαιδευτικό σύστημα δεν συμμετέχει ενεργά σ' αυτή την αποστολή. Όλα αυτά ξεκίνησαν στις 24 Οκτωβρίου του 1975. Όταν ο ΟΗΕ προκήρυξε το έτος της γυναίκας, μια ριζοσπαστική ομάδα ονόματι “κόκκινα καλσόν” δεν άρκέστηκε στις εκδηλώσεις και συζητήσεις, αλλά διατύπωσε την πρόταση: “Γιατί να μην πάρουμε όλες ρεπό;” Το 90% των γυναικών άφησαν κενά τα πόστα τους, οι καταρρόλες έμειναν στα ράφια της κου-

ζίνας, τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς μπαμπάδες, θείους καὶ παπποῦδες, τὰ σχολεῖα ἔκλεισαν, τὸ ἴδιο καὶ τὰ ἐργοστάσια μεταποίησης ἀλιευμάτων, στὰ ὅποια οἱ γυναῖκες ἐργάζονταν γιὰ ψίχουλα μέχρι τότε. Οἱ ἄντρες δυσκολεύτηκαν πολὺ καὶ δικαίως ἀναφέρονται σήμερα στὴν ἡμέρα αὐτὴ, ὡς "Μεγάλη Παρασκευή". Ὅμως, ἕνα χρόνο ἀργότερα, τὸ Ἰσλανδικὸ κοινοβούλιο

ψήφισε ἕνα νόμο, ποὺ ἐγγυόταν ἴσα δικαιώματα σὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Τέσσερις δεκαετίες μετὰ, τὰ πράγματα δὲν εἶναι αἰσθητὰ καλύτερα στὶς κοινωνίες μας, τόσο ποὺ τὸ ἐρώτημα μιᾶς Ἰσλανδῆς τὴν ἡμέρα τῆς διαμαρτυρίας νὰ παραμένει ἐπίκαιρο: "Οἱ ἄνδρες κυβερνοῦν τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν αὐγὴ τοῦ χρόνου, καὶ τί κατάφεραν;" 🗳️